

ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗОН У ТРАНСФОРМАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

студентка Жильцова Д. О.

Соціально-економічні трансформації в Україні обумовили суттєві зміни у структурі національної економіки. Однією з проявів такого є формування вільних економічних зон. Найбільш поширеним є її характеристика як частки національної території, на якій встановлено спеціальний режим економічної діяльності, насамперед за рахунок залучення іноземних інвестицій. [1]. Офшорні схеми розроблені на основі використання можливостей, що надаються укладеними угодами про уникнення подвійного оподаткування. [2]. Контроль за діяльністю здійснює: Міністерство економіки, Міністерство фінансів, Державна податкова адміністрація, Державна митна служба. Аналіз діючої законодавчої і нормативної бази України свідчить, що вона відрізняється неузгодженістю і присутністю елементів надмірного державного контролю, що призводить до створення багатьох нових інститутів й обмеження стимулів для інвестування. [5]. Існує цілий ряд факторів та передумов, які стимулюють розвиток офшорного бізнесу в Україні: вигідне геополітичне, географічне положення, зручне розміщення відносно часових поясів. Група суб'єктивних факторів - політична ситуація, соціально-економічний стан країни. [4]. Задовільним слід вважати стан валютно-фінансового, фіскального режимів, високого рівня банківської і комерційної таємниці. Також існує цілий ряд перепон, що стримують діяльність: відсутність нормативно-правового законодавства, яке б визначило поняття офшору та його характерні риси. [3]. Тому стан нормативно-правового забезпечення підприємництва в Україні не відповідає потребам створення та діяльності офшорних формувань та офшорного бізнесу. Рейтингові показники України порівняно з іншими державами є низькими, що також не сприятиме активізації припливу капіталу. [4]. Для вирішення цього питання необхідно:

1. Внести зміни до Цивільного кодексу, шляхом доповнення його новим видом юридичної особи – офшорним товариством.
2. Внести зміни до закону України «Про господарські товариства» шляхом доповнення його новою частиною, яка б регламентувала організацію та діяльність офшорних компаній, компетенцію її органів.
3. Внести зміни до закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців», закріпивши порядок реєстрації офшорних компаній.
4. Внести зміни до закону України «Про іноземні інвестиції» закріпивши порядок залучення та вивезення інвестованих в офшорні підприємства коштів.
5. Розробити ряд підзаконних нормативно-правових актів, які б конкретніше врегулювали питання діяльності таких компаній.

На даному етапі розвитку економіки України можна виділити принципи формування вільних економічних зон: збереження території або фірми під повною юрисдикцією держави, урахування специфіки і специфіки ринкових механізмів, принцип управлінського і підприємницького ризику, принцип рівноправного партнерства, принцип рефлексної поведінки, принцип державних гарантій захисту інвестицій, принцип конкурентних переваг, принцип інформаційної достатності; принцип узгодження цілей, принцип ефективності. [6]. Недосконалість правового забезпечення, відсутність традицій підприємництва та приватної власності, приєднання України до рішень про посилення нагляду за фінансовими операціями, нестабільність національного законодавства навіть щодо регламентації діяльності іноземних компаній, вільних економічних зон і спеціального режиму інвестиційної діяльності не дають підстав для позитивного висновку про можливість і доцільність створення в державі офшорної юрисдикції. [4].

1. Горянська Т.В. Вільні економічні зони: механізм формування й функціонування: дис... канд. екон. наук: 08.01.01 / Донецький національний ун-т. - Донецьк, 2004.
2. Москаленко, Н.В. Проблеми, зумовлені функціонуванням офшорних юрисдикцій, та шляхи їх розв'язання / Н.В. Москаленко // Актуальні Проблеми Економіки : журнал . - 2009 . - N10.
3. Швейцарія узаконила банківську таємницю // Галицькі контракти – 2003 - №49 – с. 12-14
3. Правовий вісник Університету «Крок». С.О.Мосьондз «Офшорне законодавство в Україні: міф чи реальність». - [електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pvuk/2009_4/130_135.pdf
4. Гарасюк О.А. Передумови та економічна доцільність формування офшорних зон в Україні: Дис... канд. екон. наук: 08.10.01 / Науково-дослідний економічний ін-т Міністерства економіки України. - К., 2001.
5. Юридичний журнал. Лінецький С. - Деякі особливості митної процедури у вільних економічних зонах. – 2003. - № 1.
6. Правове регулювання діяльності офшорних зон. 17.10.2009. - [електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.consultants.kiev.ua/publ-kats/pravove-regulivannya-d-yalnost-ofshornich-zon>

Науковий керівник: асист. Домашенко М. Д.